

KANONAI

Kanonas I-2013, Apie misiją. Lektorių Neilą Čijunską ordinuoti Lietuvos evangelikų reformatų katechetu ir skirti tarnystei Klaipėdos ir Kauno parapijose, bei duoti dispensą dalinti Viešpaties Vakarienės sakramentą klebono (administratoriaus) pavedimu, padėti patarnauti pamaldose kitų parapijų dvasininkams pagal susitarimą. Išlaikymą skirti pagal Sinodo dvasininkų išlaikymo principus (DTIP). Ordinuoti Lietuvos evangelikų reformatų 2013 m. Sinodo uždarymo pamaldose.

Kanonas II-2013, Sinodo kuratoriaus tvirtinimas. Atsižvelgiant į Kuratorių sesijos rekomendaciją bei Sinodo dalyvių valią, išreikštą slapto balsavimo metu patvirtinti Sinodo kuratoriumi **Holger Lahayne**.

Kanonas III-2013 Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai. Patvirtinti Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatus ir išdėstyti taip:

Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai

1. Santuokos esmė.

1.1 Dievas sukūrė žmogų: vyrą ir moterį; tai yra Dievo palaiminimas. („Ir Dievas sutvėrė žmogų pagal savo atvaizdą; pagal Dievo atvaizdą sutvėrė Jis jį; vyrą ir moterį sutvėrė Jis. Dievas juos palaimino ir tarė: „Būkite vaisingi ir dauginkitės, pripildykite žemę ir užvaldykite ją, viešpataukite jūros žuvims, padangių paukščiams ir kiekvienam gyvam padarui, kuris kruta ant žemės!“ Pr 1,27-28).

1.2 Sukurdamas žmogų Dievas palaimino santuoką. Tai Dievo valia. Santuoka yra šventa sąjunga tarp vieno vyro ir vienos moters bei Dievo noras, kad ta santuoka truktų visą gyvenimą. (“Taigi jie jau nebėra du, o vienas kūnas. Todėl ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“. Mt 19,6)

1.3 Teisėtos santuokos principas yra viešas deklaravimas visuomenei, jog konkretūs vyras ir moteris įsipareigoja vienas kitam sutuoktusių ryšiais, priklauso vienas kitam, sudaro porystę ir šeimą. Tai įvyksta pagal toje visuomenėje egzistuojančius papročius, teisėtas bažnytines apeigas ir civilines procedūras.

2. Nuodėmė yra paleistuvavimas. Prie paleistuvavimo priskiriama:

Ikisantuokiniai lytiniai santykiai (Įst 22,28), intymūs santykiai su svertimu sutuoktiniu arba trečiuoju asmeniu (Įst 22,22; Kun 18,20; Jer5,8-9; Mt 5,32), homoseksualizmas (Pr 19,5; Įst 22, 5; Kun 8, 22; Rom 1,26-27; 1 Tim 1,10), kraujomaiša (Kun 18, 6-13), zoofilija (Įst 27, 21; Kun 18, 23), prostitucija (Kun 19, 29), neteisėtos skyrybos (Mk 10, 11-12) ir kitos nuodėmės kurios prieštarauja septintajam Dievo įsakymui.

KANONAI

3. Santuoka Bažnyčioje.

- 3.1 Krikščionys turėtų tuoktis vien Viešpatyje (1 Kor 7,39) bei neturėtų sudaryti santuokos su nekrikščionimis. Santuoka su netikinčiais yra teisėta civilinėje teisėje, tačiau negali būti laiminama Bažnyčioje. („Nevilkite svetimo jungo su netikinčiais. Kas gi bendro tarp teisumo ir nusikaltimo? Ir kas bendro tarp šviesos ir tamsos? Kaipgi galima gretinti Kristų su Beliaru? Arba kokia dalis tikinčio su netikinčiu?“ 2 Kor 6, 14-15);
- 3.2 Bažnyčioje santuoka gali būti laiminama jeigu vienas iš abiejų sutuoktinių krikščionių yra konfirmuotas ev. reformatų bažnyčios narys, kuris atitinka bažnyčios nario reikalavimus. (Kan. V-2003)
- 3.3 Sutuoktinis nereformatas turi pristatyti pažymas apie savo šeimyninę būklę ir priklausomybę krikščioniškai bažnyčiai.
- 3.4 Konfesiškai mišrioje krikščionių porystėje santuoka ev. reformatų bažnyčioje laiminama tuomet, jeigu yra abiejų sutuoktinių pasižadėjimas vaikus auklėti evangelišrame išpažinime. Prašyme santuokai turi būti įrašyta kuriame evangeliškame išpažinime bus auklėjami vaikai.
- 3.5 Apie būsimą santuoką turi būti iš anksto, ne vėliau kaip prieš mėnesį, paskelbta užsakuose, kad tai būtų visiems žinoma ir Surinkimas galėtų už juos melstis. Turi būti žinoma, jog būsimi sutuoktiniai nėra giminės, nėra sugyventiniais su kitais asmenimis, nėra priverstinai verčiami santuokai. (*Agenda Gdanska, Forma Dawania Slubu w Stan S.Malženki wstepujacym. Przestroga I,II*)
- 3.6 Santuoka nelaininama per didžiąsias šventes: Kalėdas, Velykas, Sekmines, Didžiąją savaitę, Advento ir Gavėnios laikotarpiu, bei neskelbiami užsakai Advento ir Gavėnios laikotarpiu. (Kan. X – 1924)
- 3.7 Bažnyčios nuostatai dėl santuokos ir krikščioniškos šeimos sutuoktiniams turi būti išaiškinti išsamioje konsultacijoje.
- 3.8 Prieš santuoką sutuoktiniai pateikia prašymą santuokai, kuriame šalys patvirtina savo įsipareigojimus, o sutuokiantis dvasininkas patvirtina šio prašymo gavimo faktą. Vienas prašymo egzempliorius lieka bažnyčiai, sutuoktusių registracijos knygoje, kitas egzempliorius lieka pas sutuoktinius.
- 3.9 Evangelikai reformatai gali tuoktis kitų krikščioniškų konfesijų bažnyčiose. Pažymas apie asmens šeimyninį stovį ir priklausomybę Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai, kurios yra skirtos kitoms bažnyčioms, išduoda parapiją aptarnaujantis dvasininkas. Mokesčio už pažymą dydį nustato Konsistorija.

KANONAI

4. Skyrybų pagrindai.

4.1 Bažnyčia gina santuoką. Sutuoktinių santuoka neturi būti išardyta. (*“Taigi jie jau nebėra du, o vienas kūnas. Todėl ką Dievas sujungė, žmogus teneperskiria“*. Mt 19,6) Tačiau, esant svarbioms priežastims santuoka gali būti nutraukta panašiai, kaip iš gyvo kūno atkrenta tai, kas yra apmirę. Taip pat, grėsiant ligos išsiplėtimui, nepagydoma kūno dalis gali būti amputuojama. (Agenda Gdanska. Forma Rozwodow. Przestrogi o Rozwodach.I.,II.)

4.2 J.Kalvino „Bažnytiniai potvarkiai“ priimti Mažosios ir Didžiosios Tarybų Ženevoje 1561 metais, pripažino skyrybų ir antrosios santuokos teisėtus pagrindus.

a) Neištikimybė. (*„Ir Aš jums sakau: kas atleidžia savo žmoną, – jei ne dėl ištvirkavimo, – ir veda kitą, svetimauja. Ir kas atleistąją veda, svetimauja“*. Mt 19, 9);

b) Sutuoktinio ir šeimos piktybiškas palikimas;

c) Dėl religinio nesuderinamumo. (*„Bet, jei netikintis nori skirtis, tesiskiria. Tokiais atvejais brolis ar sesuo nėra surišti, nes Dievas mus pašaukė ramybei“* 1 Kor 7, 15);

d) Smurtas šeimoje ir kiti antrame punkte paminėti atvejai.

5. Pakartotinės santuokos pagrindai.

5.1 Pakartotina santuoka yra leidžiama tuomet, jeigu skyrybų priežastys atitinka nurodytus teisėtumo pagrindus;

5.2 Jeigu skyrybos neatitinka nurodytų teisėtumo pagrindų, bet kokiu po to sudaryta santuoka (su kitu nei pirmu sutuoktiniu) yra laikoma neištikimybe;

5.3 Kaltajai pusei atgailaujant ir ištaisius padėtį, nukentėjusiajam sutuoktiniui sutikus santuoka turėtų būti išsaugojama;

5.4 Netinkamai išsiskyre ir dar kartą vedę krikščionys gali taip ir gyventi, bet turi atgailauti ir siekti atleidimo už praeities nuodėmes, daryti kas būtina, kad pasitaisytų. (*„Susituokusiems įsakau ne aš, bet Viešpats, kad žmona nesiskirtų nuo vyro, o jei atsiskirtų, kad liktų netekėjusi arba susitaikytų su vyru;– taip pat ir vyras nenepalieka žmonos“*. 1 Kor7,10-11) *„Jei esi susietas su žmona, neieškok skyrybų. Likai be žmonos – neieškok žmonos.“* 1 Kor 7, 27.)

6. Lietuvos evangelikų reformatų nuostatai skyrybų bylose:

6.1 Skyrybų bylas sprendžia Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas;

6.2 Išsiskyrusių porų nariai neturi būti atstumti, jie išlaiko bažnyčios nario teises, tačiau neištikimybėje, sutuoktinio ir šeimos palikimu ar kitais paleistuvytės atvejais kaltieji asmenys, dėl kurių kaltės įvyko skyrybos, negali oficialiai atstovauti Bažnyčios, būti kuratoriais. (Kan. – 2012, Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo kuratorių nuostatai.)

In nomine sacrosanctae Trinitatis. Amen.
Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo
2013 06 22-23 suvažiavimo Biržuose

KANONAI

- 6.3 Skyrybų bylas tiria Generalinio superintendente 5 metų kadencijai sudaryta nuolatinė skyrybų bylų komisija iš pasaulietinių ir dvasinių kuratorių. Komisija vadovaujasi „Lietuvos Evangelikų reformatų Bažnyčios santuokos ir skyrybų nuostatai“.
- 6.4 Skyrybų bylų tyrimo mokesčio dydį nustato Konsistorija.
- 6.5 Evangelikų reformatų porų skyrybų bylų tyrimo tvarka:
- a) Pareiškėjas turi parašyti pareiškimą Lietuvos evangelikų reformatų Sinodo vardu ir perduoti parapijos kunigui. Jame turi nurodyti savo duomenis - vardą, pavardę, gimimo metus, bažnytinės santuokos datą ir vietą bei sutuoktinio duomenis - vardą, pavardę, adresą, telefoną, parašyti pareiškimo datą, vietą ir asmeninis pareiškėjo adresą, telefoną, el. pašta. Taip pat pateikti, civilinės ištuokos liudijimą, teismo sprendimą dėl separacijos.
  - b) Nurodyti, ar turėjo šioje santuokoje vaikų. Jei turėjo, nurodyti jų duomenis, amžių, kas šiuo metu rūpinasi ir išlaiko vaikus, jeigu sutuoktiniai jau gyvena separacijoje.
  - c) Kokia sutuoktinių civilinė padėtis: gyvena kartu, separacijoje, gyvena ne kartu po civilinių skyrybų arba civilinių skyrybų nėra, bet gyvena realiai išsiskyrę.
  - d) Nurodyti ir paaiškinti skyrybų priežastis. (Neištikimybė, konfliktas dėl išpažinimo bei tikėjimo klausimų, porystės pareigų neišpildymas, kitos priežastys - nurodyti.)
  - e) Apmokėti bylos tyrimo mokesčių.
  - f) Skyrybų bylų komisijos išvadas ir galimas skyrybų dalyvių apeliacijas apsvarsto Sinodo Konsistorija, patikslina duomenis ir perduoda klausimą dėl skyrybų su rekomendacija eiliniam Lietuvos evangelikų reformatų Sinodui. (Kan.VI - 1925)
  - g) Porų skyrimo byloms spręsti Konsistorijos posėdžiuose dalyvauja ne mažiau kaip 5 nariai, tarp jų Konsistorijos Prezidentas arba viceprezidentas, Superintendentas. (Kan.VI - 1925)
  - h) Eilinis Lietuvos evangelikų reformatų Sinodas kanonu priima galutinį sprendimą dėl skyrybų.

Sinodas įpareigoja Senjotatą paruošti ir Konsistoriją apsvarsčius patvirtinti:

1. Santuokos prašymo formą,
2. Nustatyti pažymos apie asmens šeimyninį stovį ir priklausomybę Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai, kurios yra skirtos kitoms bažnyčioms ir kurias išduoda parapiją aptarnaujantis dvasininkas, formą.
3. Nustatyti pažymos apie asmens šeimyninį stovį ir priklausomybę Lietuvos evangelikų reformatų Bažnyčiai mokesčio už pažymą dydį.
4. Nustatyti skyrybų bylų tyrimo mokesčio dydį.

